

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

Кафедра музейно-туристичної діяльності

Силабус

навчальної дисципліни

«КУЛЬТУРНІ ІНДУСТРІЇ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ»

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 028 Менеджмент соціокультурної діяльності

Освітньо-професійна програма – Менеджмент соціокультурних проєктів

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Харків, 2024

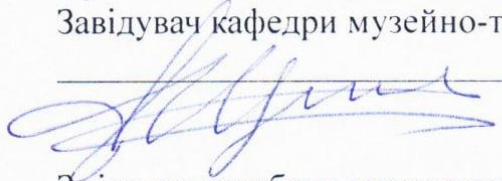
Силабус склав:
Мірошниченко В., канд. культурології, ст. викладач
Мова навчання – українська.

Силабус затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 15 серпня 2024 р
Завідувач кафедри менеджменту культури
та соціальних технологій Геннадій АФЕНЧЕНКО

Силабус затверджено на засіданні ради факультету культурології
та соціальних комунікацій
Протокол № 1 від 26.08.24

Голова ради факультету Наталя КОРЖИК

Зміни до силабусу затверджені на засіданні кафедри
Протокол № 10 від 20 листопада 2024 р.

Завідувач кафедри музейно-туристичної діяльності
 Анатолій ЩЕРБАНЬ

Зміни до силабусу затверджені на засіданні ради факультету культурології
та соціальних комунікацій
Протокол № 6 від 21.11.24

Голова ради факультету Наталя КОРЖИК

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Назва курсу	Культурні індустрії: сучасний стан та тенденції розвитку
Викладач (- і)	Мірошніченко Вадим Сергійович
Профіль викладача (- ів)	vadym_miroshnychenko@xdak.ukr.education (https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=hj2GHq8AAAAJ)
Контактний телефон та емейл	
Інформація про консультації	Месенджери (з 10-00 до 18-00, неділя - вихідний)
Логіка вивчення курсу	Критичне мислення, Організація та методика наукового дослідження, Методи аналізу та критики тексту.

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

«Культурні індустрії: сучасний стан та тенденції розвитку» є дисципліною, яка читається для студентів магістрів і спрямована на осмислення феномену культуріндустрій, їх структуруючих форм і процесів, які є домінуючими у сучасній соціокультурній реальності.

3. МЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни є поглиблення системи знань щодо культурних індустрій, структурування певного досвіду аналізу культурних практик; опанування методиками, правилами організації інформаційного забезпечення, ознайомлення з існуючими у сучасній науковій парадигмі термінами; ознайомлення з основами дисципліни.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ

ЗК3	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК6	Здатність працювати в міжнародному контексті.
ФК1	Здатність визначати напрями досліджень для розвитку соціокультурної діяльності.
ФК4	Здатність вирішувати соціокультурні проблеми за невизначених умов і вимог та надавати науково-обґрунтовані, професійні рекомендації та висновки.

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН1	Відшукувати, аналізувати та оцінювати інформацію, необхідну для постановки і вирішення як професійних завдань так і особистісного розвитку.
ПРН2.	Використовувати на практиці фаховий науково-термінологічний апарат, вміти представляти підсумки виконаної роботи.
ПРН7.	Розуміти і застосовувати сучасні світові соціокультурні практики.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	Обов'язкова (вибіркова) компонента
Формат курсу	Денна форма навчання, семестр
Обсяг курсу	Зазначте за навчальним планом Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90 Тижневих годин для денної форми навчання аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 60
Технічне і програмне забезпечення	Ноутбук
Форми, види навчальних занять та методи навчання	Форми: навчальні заняття, самостійна робота Види: лекція, семінарське заняття. Методи: Пояснювально-ілюстративний: розповідь, пояснення, метод прикладу, ілюстрація, демонстрація.

	<i>Проблемного викладення:</i> лекція. <i>Частково-пошуковий:</i> дискусія.
Поточний контроль	<i>Усне опитування</i>
Підсумковий контроль	<i>Екзамен</i>
Політика курсу	<i>Зазначте, якою є політика курсу: Відсутність плагіату, академічна доброчесність. критичне мислення.</i>

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем (або блоків)	Разом годин	Лекційні	Семінарські	Практичні	Сам. робота
Тема 1. Культурна індустрія чи/або культурні індустрії: поняття, топос, сенси	16	4			12
Тема 2. Дискурси: гуманітарні науки і культурні індустрії	16	4			12
Тема 3. Діджитал: культура як інтерфейс і простір для цифрових практик	16	4			12
Тема 4. Висловлювання про естезис: відсутність кордонів, нова тотальність. Маргіналії	16	4			12
Тема 5. Культура, ідеологія, метаксис. Ситуація метамодернізму	2	2			
Тема 6. Економіка. Консьюмеризм. Медіа	14	2			12
Тема 7. Дискусія із приводу: Франкфуртська школа соціальних досліджень	2		2		
Тема 8. Дискусія на тему культурного артефакту та його ролі в сучасному мистецтві та медіа	2		2		
Тема 9. Дискусія на тему метамодернізму	2		2		
Тема 10. Дискусія на тему фільмічного і фотографічного	4		4		
Всього	90	20	10		60

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Політики курсу

- Дотримання політики академічної доброчесності. У випадку недотримання принципів академічної доброчесності, виконані завдання не будуть зараховані. Також не допускається повторне перевиконання завдань;
- Важливо відвідувати заняття, брати участь у дискусіях під час семінарських занять і ставити уточнюючі питання лектору після основної частини лекції;
- Дотримуватися елементарних етичних норм;

- Студенти мають право робити аудіозапис, відео- чи фото-зйомку (або стрім) заняття для свого особистого використання виключно за погодженням з викладачем. Розміщувати подібні матеріали у вільний доступ лише за письмової згоди викладача;
- Відпрацювання занять, які були пропущені без поважних причин, не допускається. У випадку наявності документа, який засвідчує поважність причини відсутності, відпрацювання заняття допускається (максимум 2 заняття). Пропущене заняття відпрацьовується у письмовій формі (індивідуальне завдання);
- Студенти мають опрацювати обов'язкові джерела до початку заняття, а також вчасно виконувати поставлені завдання. У разі недотримання передбачених термінів виконання завдань, бали за виконання не зараховуються.

Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	Активна участь в роботі протягом семестру – 1 бали (за одне заняття). Відповідь під час семінарського заняття – до 12 балів. Відпрацювання пропущеного заняття – до 4 балів. Екзамен – до 40 балів. Зазначені бали слід розуміти як максимально можливі.
Семінарські заняття	Семінарське заняття передбачає опрацювання запропонованих матеріалів та активну участь у їхньому обговоренні. Важливо надавати критичний аналіз і демонструвати реальну підготовку до заняття, а не загальні знання. У випадку, якщо студент/-ки пропустили семінарське (чи лекційне) заняття з поважних причин (допускається відпрацювання двох занять), вони мають право відпрацювати пропущене заняття. Формою відпрацювання є написання короткої рецензії (тема рецензії залежить від теми пропущеного заняття та узгоджується з викладачем).
Умови допуску до підсумкового контролю	Наявність набраних 60 балів.

Види робіт (ОБОВ'ЯЗКОВІ)	Бали
Участь у семінарських заняттях	5*12 = 60
Екзамен	40
Усього	100
Види робіт (ДОДАТКОВІ)	
Активна участь під час лекцій	1*10 = 10
Відпрацювання 2 занять, на яких були відсутні за поважних причин	2*4=8
Усього	18

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		

64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття 1: Дискусія із приводу: Франкфуртська школа соціальних досліджень.
– 2 год.

Мета: структурувати знання з навчальної дисципліни

Зміст та послідовність виконання завдання

Підготуватися до дискусії: Т. Адорно, М. Горкгаймер. Діалектика просвітництва.

Література [6, 8, 9].

Семінарське заняття 2: Дискусія на тему культурного артефакту та його ролі в сучасному мистецтві та медіа. – 2 год.

Мета: поглибити знання з теми лекційного матеріалу

Зміст та послідовність виконання завдання

Підготуватися до дискусії.

- Ж. Бодріяр. Симулякри і симуляція.
- Duve de T. Aesthetics at Large. Volume 1: Art, Ethics, Politics.

Література [17, 25].

Семінарське заняття 3: Дискусія на тему метамодернізму. – 2 год.

Мета: поглибити знання з теми лекційного матеріалу

Зміст та послідовність виконання завдання

- Т. Вермюлен, Р. ван ден Аккер. Notes on Metamodernism.
- Т. Вермюлен, Р. ван ден Аккер. Metamodernism: History, Affect and Depth After Postmodernism.

Література [12, 13].

Семінарське заняття 4: Дискусія на тему фільмічного і фотографічного. – 4 год.

Мета: структурувати знання з навчальної дисципліни

Зміст та послідовність виконання завдання

- Фетишизація образів.
- Кіно і ринок, кіно і культурний спротив: чи можливо створити альтернативу.

Література [19, 22].

10. ПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Культурна індустрія чи/або культурні індустрії: поняття, топос, сенси

Самостійна робота студентів: Обличчя на продаж: досвід поп-культури. – 12 год.

Мета: структурувати знання з навчальної дисципліни.

Завдання:

1. Опрацювати лекційний матеріал, звертаючись, до списку рекомендованих джерел інформації.
2. Проаналізувати концепт television studies
3. Визначити типові риси культурних індустрій сер. ХХ ст. і поч. ХХІ ст.

Література [3, 4, 7, 8, 17, 20].

Тема 2. Дискурси: гуманітарні науки і культурні індустрії як проблема

Самостійна робота студентів: Культурний капітал та символічний обмін. – 12 год.

Мета: поглибити знання з дискурсів гуманітарних наук щодо культурних індустрій.

Завдання:

1. Опрацювати дослідження Жана Бодрійяра «Символічний обмін і смерть».
2. Опрацювати дослідження Томаша Седлачека «Економіка добра і зла».

Література [3, 4, 7, 8, 17, 20].

Тема 3. Діджитал: культура як інтерфейс і простір для цифрових практик

Самостійна робота студентів: Маркетизація культури. – 12 год.

Мета: структурувати знання з теми.

Завдання:

1. Визначити різницю між поняттями: культурні індустрії та креативні індустрії, творчість та креативність.
2. Проаналізувати чотири хвили маркетизації культури за Девідом Хезмондалшем.

Література [3, 4, 8, 9, 15, 16, 20].

Тема 4. Висловлювання про естезис: відсутність кордонів, нова тотальність. Маргіналії

Самостійна робота студентів: Віртуальна реальність в контексті споживання. – 12 год.

Мета: поглибити знання з лекційного матеріалу.

Завдання:

1. Які концептуальні новації в мистецтві спровокувала віртуальна реальність.
2. Доповнена реальність та нова геймерська культура.

Література [3, 4, 9, 15, 16, 20].

Тема 6. Економіка. Консьюмеризм. Медіа

Самостійна робота студентів: Поп-арт: конструювання особистості. – 12 год.

Мета: поглибити знання з теми лекційного матеріалу.

Завдання:

1. Проаналізувати техніку роботи Енді Воргола.
2. Визначити власне ставлення до стріт-арту і графіті в контексті мистецтво/варварство.

Література [1, 3, 4, 8, 10, 13, 20].

11. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОЇ ФОРМИ КОНТРОЛЮ

1. Проблема мімесу в мистецтві.
2. Поєднання бізнесу і задоволення в культурних індустріях.
3. Чи надають культурні індустрії вибір споживачу. Тема суб'єкта і об'єкта консьюмеризму.
4. Тотальність культурних індустрій. Чи існують альтернативи?
5. Одномірна людина чи одномірність людини?
6. Функціонування речі в постіндустріальному суспільстві.
7. Технології перетворення: від повсякденного до арт-об'єкту.
8. «Все є мистецтво!»: про висловлювання художника.
9. Люк Тернер: Маніфест метамодерніста.
10. Марксистська критика культури Т. Вермюленом і Р. ван ден Аккером.
11. Головні риси метамодернізму як одного з варіантів осмислення сучасного суспільства.
12. Психоаналітичний підхід до інтерпретації кінематографу.
13. Аналіз режисерського і масового кінематографу виходячи з психоаналітичного підходу.
14. Основні тези Р. Краусс щодо мистецтва і розуміння фотографічного. Дискурсивні простори фотографії.
15. Деконструкція гуманітарного дискурсу.
16. Поняття культуріндустрії за Т. Адорно та М. Горкгаймером.
17. Тоталітарність культуріндустрій.
18. Технічна раціональність як спосіб функціонування в сучасних умовах.
19. Поняття симулякру в культуріндустріях (за Ж. Бодріаром).
20. Фантазми та фантазії в суспільстві споживання.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

Базова

1. Безгін І. Д. (2005). *Мистецтво і ринок*. Київ: ВВП Компас.
2. Бабенко Н. Б. (2008). *Соціально-культурне прогнозування: навч. посібн.* Київ: ДАКККіМ.
3. Гагоорт Г. (2008). *Менеджмент мистецтва. Підприємницький стиль*. Львів: Літопис.
4. Янишин С. (2012). *Маркетинг: навч. посіб.* Львів: Магнолія-2006.
5. Шейко В. М. Богуцький Ю. П. (2012). *Культурологія: навч. посібн.* Київ: Знання.

Допоміжна

6. Gottlieb A. (2016). *The Dream of Enlightenment: The Rise of Modern Philosophy*. New York: Liveright.
7. Smith R. (2005). *The Norton History of the Human Sciences*. New York: W W Norton.
8. Gumbrecht H.-U. (2021). *Prose of the World: Denis Diderot and the Periphery of Enlightenment*. Stanford University Press.
9. Adorno T., Horkheimer M. (2002). *Dialectic of Enlightenment*. Stanford University Press.
10. Баррі П. (2008). *Вступ до теорії: літературознавство та культурологія*. [Пер з англ. О. Погинайко]. Київ: Смолоскип.
11. Варуфакіс Я. (2018). *Розмови з донькою про економіку. Коротка історія капіталізму*. [Пер. з англ. Ю. Скавінського]. Львів: ВСЛ.
12. Akker van den R., Vermeulen T. (2010). *Notes on Metamodernism. Metamodern*. <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.3402/jac.v2i0.5677>
13. van den Akker, Gibbons, Vermeulen. (2017). *Metamodernism: History, Affect and Depth After Postmodernism*. London: Rowman & Littlefield.
14. Бауман З. (2008). *Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства*. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія».
15. Бен'ямін В. (2002). *Вибране*. [Пер. з нім. Ю. Рибачука, Н. Лозинської]. Львів: Літопис.
16. Деріда Ж. (2004). *Письмо та відмінність*. [Пер. з фр. В. Шовкун]. Київ: Основи.
17. Duve de T. (2019). *Aesthetics at Large. Volume 1: Art, Ethics, Politics*. Chicago: University of Chicago Press.
18. Жижек С. (2018). *Погляд навскіс. Вступ до теорії Жака Лакана через популярну культуру*. [Пер. з англ. П. Швед]. Київ: Комубук.
19. Краусс Р. (1990). *Le Photographique : Pour une théorie des écarts*. Paris: Macula.
20. Мак-Люен М. (2001). *Галактика Гутенберга: становлення людини друкованої*

книги. [Пер. з англ. В. І. Постнікова, С. В. Єфремова]. Київ : Ніка-Центр.

21. Маффесолі М. (2018). *Час племен. Занепад індивідуалізму у постмодерному суспільстві*. Київ : НАУКМА.

22. Metz C. (1977). *Le Signifiant imaginaire: Psychanalyse et cinema*. Paris: Union générale d'éditions.

23. Фуко М. (2003). *Археологія знання*. [Пер з фр. В. Шовкун]. Київ: Основи.

24. Hesmondhalgh D. (2018). *The Cultural Industries*. London: SAGE.

25. Baudrillard J. (1996). *Simulacres et Simulation*. Paris: Galilee.